

KULTŪRAS NORIŠU PIEDĀVĀJUMA IZLASE 2025. gada MARTS

Cienījamie kolēģi,

Kārtējā kultūras notikumu izlase uzsāk savu ceļu pie jums laikā, ko tradicionāli apzīmē kā pavasara tuvošanos. Taču, izmantojot citātu, “dzīvē viss ir savādāk” kā bilžu grāmatās par gadalaikiem, jo pavasaris uzvedas nevis rāmi un iepriekšparedzami, ļaujot pakāpeniski pa kārtai vien lobīt nost ziemas apģērbus, bet te ieskrien ar gluži vai vasarīgu saules un siltuma riekšavu, te atkal ir prom tik vien atstādams kā viltīgo neredzamā ledus kārtiņu un tik pat viltīgo drēgnumu, kas pieprasa atgriezties pie cepures un cimdiem.

Te sākas mūsu katra atbildības un līdzatbildības daļa – uztvert apkārt notiekošo un izvēlēties, kā reaģēt un ko darīt, vienlaikus ņemot vērā, kas kuram pa spēkam un kurš ir visefektīvākais mūsu katra vai kopējais spēka pielikšanas punkts. Bet kā sagatavoties neparedzamajam un nezināmajam? Kā dzīvot situācijā, kad nežēlīgi konflikti, kari un pandēmijas izkāpj no grāmatām un filmām un nonāk aizvien tuvāk cilvēku ikdienai? Kā sadzīvot ar atšķirīgo? Kā saglabāt savu identitāti un individualitāti un vienlaikus iekļauties un iederēties, kā būt daļai no kaut kā lielāka, saglabājot tiesības uz savu viedokli?

Tiešā veidā to nemāca ne fizikā, ne matemātikā un pat ne literatūrā un vēsturē, kaut arī tieši šie jautājumi ietekmē gan to, kā veiksies mācībās, gan to, kā skolā gūtais tiks izmantots tālākajā profesionālajā un personīgajā dzīvē. Tad ko darīt? Atbildi redzu kādas skolotājas izteiktajā atziņā: “Kultūras aktivitātes dod iespēju mācību procesu pacelt daudz augstākā līmenī.” Ne tikai pētījumos un zinātniskajos rakstos, bet arī daudzu skolotāju pieredzes apkopojumos atrodam apliecinājumu tam, ka kultūra ir tā, kas palīdz saglabāt un spēcīgāt cilvēciskumu, māca izprast un pieņemt citam citu, veikt saprātīgas izvēles un sadarboties labāku mērķu sasniegšanai.

Taču vispirms jābūt iespējai kultūru pieredzēt. Vai skolēnus tas – opera, koncerts, teātris, muzejs utt. – interesē? Jā, ja pirms tam skolotājs paveic savu mājas darbu, atzīst pedagogi: “Māksla un kultūra var būt aizraujoša, ja vien mēs sagatavojam skolēnus un pēc tam pieredzēto nenoliekam atvilktnē, bet par to sarunājamies un dalāmies savās izjūtās”. Tas pats attiecas arī uz vecākiem – atvēliet laiku *pirms* un *pēc* sarunām par kultūras pieredzi, t.i., sarunām par dzīvi, kaut vai pēc kopīgi noskatīta seriāla. Nav jēgas gaidīt ideālo pieredzi, perfekto situāciju. Tā vietā vairāk jādomā, kā šajā zibšņū, ekrānu un mirkļu laikmetā notvert un nodot jauniešiem to vērtīgo, ko saredzam mēs, un kā spēt apstāties un ieklausīties, ko saka viņi. Mums visiem kopā jāamācās apstāties, sajust un iejusties, aprunāties ar sevi.

Arī šīs ir skolotāju atziņas, un tās vieš cerību, ka mūsu skolas vēl var atvaseļoties, jo tam ir labvēlīgi apstākļi gan nacionālās likumdošanas, gan nozīmīgu starptautisku dokumentu formā, tostarp nu arī latviešu valodā lasāmais [UNESCO Kultūras un mākslas izglītības ietvardokuments](#), kurā galvenie akcenti likti uz kultūras un mākslas izglītības transformējošo ietekmi, tās starpdisciplināro nozīmi un iedzīvināšanas, izmantojot holistisku pieeju. Varam būt patiesi gandarīti, ka šajā nozīmīgajā dokumenta kultūras pieejamība akcentēta arī balstoties uz

Latvijas pieredzi. Es joprojām ticu, ka tas, par ko cilvēki savu valstu vārdā vienojas, tiks uztverts nopietni un likts lietā.

Turpinot par starpdisciplināritāti un veseluma vai holistisko pieeju, šī mēneša izlasē esam sarūpējuši patiesi gardus piemērus, sākot ar aicinājumu ieskatīties nākotnē – izpētīt, kas ir “Purvīša balva 2025” kandidāti, kuru darbi izstādīti Latvijas Nacionālais mākslas muzejā. Šādā ekspozīcijā katrs var izvirzīt savu balvas saņēmēju, pamatojot to ar paša izvēlētiem vai skolotāja dotiem kritērijiem, pēc kuriem strādā visi skolēni. Neaizmirstiet par svarīgo urķi – Kāpēc-vārdu; tas palīdz domāšanas procesam iet dziļumā. Var arī domāt, kurš no māksliniekiem varētu kļūt starptautiski atpazīstams (kāpēc?), vai kāds no darbiem nākotnē varētu kalpot kā šī laika liecība utt. Uzdevuma sarežģītības pakāpe atkarīga no skolēnu vecuma un jau esošajām zināšanām, bet kopumā tas, ka šis ir pa spēkam un sagādā prieku pat pirmsskolēniem, ir personīgajā pieredzē balstīts apgalvojums. Vidusskolas posmā līdzīgi darbosies nodarbība “Mākslas darbu anatomija”, ko piedāvā Laikmetīgās mākslas telpa TUR. Iesaistoties sarunās un analizējot mākslas darbus no dažādiem skatupunktiem – vēsturiskā, sociālā, emocionālā, tehniskā vai izstādes konteksta, skolēniem veidosies izpratne par laikmetīgās mākslas daudzslāņainību un interpretācijas iespējām, kā arī praktiski instrumenti, kas palīdzēs uztvert mākslas darbus vizuāli, simboliski un personiski.

Izcils kompleksais piedāvājums ir Andra Vītoliņa gleznu izstāde “Industriālais laikmets” Latvijas Nacionālā vēstures muzeja Dauderu nodaļā. Vēstures konteksts, dažādu laiku un funkciju tehnika jeb "dzelži" un filozofisks skats uz to visu Andra Vītoliņa gleznās veido stāstu un loģisku sinerģiju, atverot katram piemērotākās ieejas durvis uz ieinteresētu izzināšanas procesu visdažādākajiem skolēniem.

Šie un daudzi citi programmā iekļautie kultūras un mākslas notikumi bieži vien pārkāpj tradicionālās izteiksmes robežas, tiecoties iespaidot ne tikai vizuāli, bet arī raisīt dziļi emocionālu un prātu izaicinošu reakciju, lai sarunātos ar skatītāju par sarežģītām sociālajām, politiskajām un personiskajām pieredzēm, par mūsdienu pasaules intelektuālajiem, mentālajiem un eksistenciālajiem izaicinājumiem.* Gan par neparedzamo pavasari, gan reālo karu, slimībām un ļaunumu spēlē, kurā nevar dabūt jaunas dzīvības, jo šī spēle ir dzīve. Vai nav labāk, ja izspēlējam, izraudam un izdiskutējam sarežģītos jautājumus kontekstā ar kultūras norisēm, lai savu īsto enerģiju veltītu savas kopienas, valsts un pasaules padarīšanai par labāku vietu.

* Varat pieslēgties diskusijai par šiem jautājumiem; vairāk info: <https://fb.me/e/2Z4jMzoBr>

Aija Tūna,

kultūrizglītības programmas “Latvijas skolas soma” vadītāja

Informatīvs satura rādītājs

Literatūra un grāmatniecība	3
Vizuālā māksla	3
Dizains.....	6
Kultūras mantojums	6
Cirks	7
Mūzika.....	8
Teātris.....	9

LITERATŪRA UN GRĀMATNIECĪBA

Izstāde “Tiesības uz bibliotēku”

Piedāvā: Latvijas Nacionālā bibliotēka

Norises laiks: Saskaņā ar darba laiku; klātienes norise

Kontaktinformācija: Ekspozīcijas “Grāmata Latvijā” administrācija, e-pasts:

gramata.latvija@lnb.lv; tel. nr.: 26420065

Mērķauditorija: 5.–12. klase

Plašāk: <https://www.gramatai500.lv/event-details/izstade-tiesibas-uz-biblioteku-1>

Izstāde “Tiesības uz bibliotēku” atklāj notikumu cikla “Latviešu grāmatai 500” kulminācijas gadu, atzīmējot pirmās grāmatas latviešu valodā piecsimtgadī. Tā rosina domāt par bibliotēku un lasīšanu kā demokrātiskas sabiedrības stūrakmeņiem.

Tās centrā ir Rīgas pilsētas bibliotēka (1524) – pirmā publiskā bibliotēka Rīgā, kas radās pirms pieciem gadsimtiem svētbilžu grautiņu laikā un kuras krājuma lielākā daļa gāja bojā Otrajā pasaules karā. Rīgas pilsētas bibliotēkas stāsts ir dramatisma un spilgtu, pārsteidzošu detaļu pilns. Izstādē tas izmantots kā piemērs, lai aicinātu domāt un diskutēt par pārmaiņām sabiedrības un domāšanas procesos šodien, uzsverot, ka bibliotēka kā pasaules modelis atspoguļo daudz plašākas likumsakarības gan individuālos, gan kolektīvos centienos sakārtot, apjēgt un saprast pasauli mums apkārt. Lasītprasme, grāmatas un bibliotēkas ir nozīmīgi elementi, arī modelējot nākotnes vīziju, un izstāde izmanto bibliotēku vēsturi, lai no jauna uzdotu jautājumu: vai mēs gribētu, lai nākotne ir nelasošas un nekritiski domājošas sabiedrības rokās?

Cikla “Latviešu grāmatai 500” ietvaros pieejamas arī tematiskas nodarbības un radošās darbnīcas, kā arī bezmaksas mācību materiāli: <https://www.gramatai500.lv/skolam>

VIZUĀLĀ MĀKSLA

Andra Vītoliņa gleznu izstāde “Industriālais laikmets”

Piedāvā: Latvijas Nacionālā vēstures muzeja (LNVM) Dauderu nodaļa

Norises laiks: Saskaņā ar darba laiku līdz 20. aprīlim; klātienes norise

Kontaktinformācija: Olga Miheloviča, e-pasts: dauderi@lnvm.gov.lv, tel. nr.: 67392229

Mērķauditorija: 8.–12. klase

Plašāk: <https://lnvm.gov.lv/pasakumi/andra-vitolina-izstade-industrialais-laikmets/>

Dauderu nama Lielajā salonā izvietotajā izstādē ietverti gleznotāja Andra Vītoliņa (1975) darbi, kas tapuši laikā no 2004. līdz 2016. gadam un kas tematiski iekļaujas muzeja mainīgo izstāžu ciklā par urbāni-industriālo Sarkandaugavas vidi.

Mākslinieks savulaik īpaši pievērsies industrializācijas vēsturisko procesu izpētei, tās attīstības gaitā radītiem objektiem un sistēmām. Industrializācijas liecības A. Vītoliņš dokumentējis daudzviet pasaulē, un sākotnēji darbu nosaukumos arī izmantojis attiecīgos vietu ģeogrāfiskos nosaukumus vai tehniskos terminus, piemēram, “Kompresors”, “Brūvēšanas tanki”. Vēlāk attēlotajiem objektiem pievērsies no filozofiskā aspekta, šī pieeja atbalsojas arī nosaukumos “Elektriskā vilciena lidojošais gars”, “Svētā Trīsvienība”. Izstādē eksponētajos darbos rūpīgs skatītājs ieraudzīs atsauces gan uz Sarkandaugavas, gan uz Rīgas industriālo vidi plašākā tvērumā

Mākslinieks Andris Vītoliņš absolvējis Latvijas Mākslas akadēmiju. Paralēli radošajam darbam no 2012. gada vadījis LMA Glezniecības nodaļu, darbojas arī kā izstāžu un citu mākslas projektu kurators. Darbi izstādīti gan grupu izstādēs, gan personālizstādēs Latvijā un ārvalstīs.

“Purvīša balva 2025” – kandidātu darbu izstāde

Piedāvā: Latvijas Nacionālais mākslas muzejs

Norises laiks: Saskaņā ar darba laiku līdz 8. jūnijam; klātienēs norise

Kontaktinformācija: Izglītības programmu kuratori, e-pasts: ekskursijas@lnmm.gov.lv, tel. nr.: 67324461

Mērķauditorija: 9.–12. klase

Plašāk: <https://lnmm.gov.lv/latvijas-nacionalais-makslas-muzejs/izstades/purvisa-balva-2025-kandidatu-darbu-izstade-547>

Šī būs jau devītā Purvīša balvas izstāde. Ekspozīciju veido spilgts glezniecības, grafikas, tēlniecības, objektu un instalāciju mākslas kopums, ko radījuši devītajai Purvīša balvai par izcilāko sniegumu vizuālajā mākslā 2023. un 2024. gadā neatkarīgo ekspertu izvirzītie astoņi mākslinieki un autoru kolektīvi – Indriķis Ģelzis, Romāns Korovins, Ieva Kraule-Kūna, Inga Meldere un Luīze Nežberte, Luīze Rukšāne, Krišs Salmanis, Elza Sīle, Paula Zvane.

Kopumā Purvīša balvas 2025 fināla atlasei tika nominēti 24 mākslinieki / mākslinieku grupas, kuru radošais veikums atzīts kā nozīmīgs notikums Latvijas vizuālās mākslas ainā laikposmā no 2023. gada 1. janvāra līdz 2024. gada 31. decembrim. Izstādes kuratore ir Daiga Rudzāte.

Māra Uldriķa izstāde “Smalkās matērijas”

Piedāvā: Liepājas koncertzāle “Lielais dzintars”

Norises laiks: Saskaņā ar darba laiku līdz 8. jūnijam; klātienēs norise

Kontaktinformācija: Koncertzāles informācijas centrs, e-pasts: info@lielaisdzintars.lv, tel. nr.: 63424555

Mērķauditorija: 7.–12. klase

Plašāk: <https://lielaisdzintars.lv/lv/news/view/liepajas-400-gades-ietvaros-koncertzale-lielais-dzintars-atvers-mara-uldrika-izstadi-smalkas-materijas>

Liepājas 400-gades notikumu programmas ietvaros Liepājas koncertzāles “Lielais dzintars” mākslas telpā “Civita Nova” atklāta mākslinieka Māra Ernesta Uldriķa (1939–2017) zīmējumu, pasteļu un akvareļu izstāde “Māris Uldriķis. Smalkās matērijas”.

Izstādē būs skatāmi mākslas darbi, kas pieder mākslinieka draugiem un kolēģiem. Izstādes idejas autore ir liepājniece Irina Tīre, kura Uldriķa pēdējos dzīves gados mudinājusi viņu turpināt aktīvi strādāt un piedalīties izstādēs. Izstādi papildinās vizuālais materiāls, kas reproducēts no Māra Uldriķa mākslas darbu albuma (2017). Izstādes kuratore – Astrīda Rogule, dizaina autors – mākslinieks Ivars Pilips.

Mākslas pētnieki uzskata, ka M. Uldriķim ir piemītis īpašs talants, un raksturo viņa darbus kā konceptuālus, lakoniskus un reizē arī ļoti izsmalcinātus. Mākslinieks Aleksandrs Ņekrasovs, kas bija kvēls Uldriķa talantu apbrīnotājs, dēvēja viņu par vienu no “mūsdienu Eiropas visaugstākā līmeņa māksliniekiem”.

Martas Andersones zīmējumu izstāde “366 – dienišķā māksla”

Piedāvā: Ojāra Vācieša muzejs

Norises laiks: Saskaņā ar darba laiku līdz 6. maijam; klātienēs norise

Kontaktinformācija: Muzeja informācija, e-pasts: vacietis@memorialiemuzeji.lv, tel. nr.: 67619905, 67614015

Mērķauditorija: 7.–12. klase

Plašāk: <https://memorialiemuzeji.lv/exhibitions/366-dieniska-maksa>

Aizsākot dzejnieces un tulkotājas Ludmilas Azarovas 90 gadu jubilejas pasākumu sēriju, Ojāra Vācieša muzejā atklāta īpaša izstāde, caur kuru muzejā satiekas dzimta un paaudzes. Ludmilas Azarovas un Ojāra Vācieša mazmeita, māksliniece Marta Andersone no Skotijas atsūtījusi izstādi – zīmējumu kolekciju “366 – dienišķā māksla”.

Martas Andersones izstāde ir sava veida dienasgrāmata. 366 dienu laikā tapušas 374 kartītes, kuras bagātas ar emocijām – apbrīnu, aizrautību, humoru, arī lēnu dziļdomību un nesteidzību. Tajās cilvēciskoti nedzīvi priekšmeti, savukārt cilvēku tēli saauguši kopā ar priekšmetiem. “Vecvecāku Ludmilas un Ojāra dzejas dzirkstošais un satūriskais tonis, asa redze un smaids uz lietām, pasaules kārtību un cilvēku pārmantojies mazmeitas mākslas rokrakstā,” vērtē izstādes kuratore Dace Micāne-Zālīte.

Nodarbība “Mākslas darbu anatomija”

Piedāvā: Laikmetīgās mākslas telpa TUR

Norises laiks: Pēc pieprasījuma; klātienēs norise

Kontaktinformācija: Kristīne Ērcika, e-pasts: tur.telpa@gmail.com, tel. nr.: 29957486

Mērķauditorija: 10.–12. klase

Plašāk: <https://latvijasskolassoma.lv/norise/nodarbiba-makslas-darbu-anatomija/>

Nodarbības mērķis ir saistošā un interaktīvā veidā veidot skolēnu izpratni par laikmetīgās mākslas daudzslāņainību un interpretācijas iespējām. Tās laikā skolēni atklās, kā mākslas darbus iespējams uztvert dažādos līmeņos – vizuāli, simboliski un personiski –, kā arī izzinās, kā sociālie un kultūras konteksti ietekmē mākslas darbu nozīmi.

Iesaistoties sarunās un analizējot mākslas darbus no dažādiem skatupunktiem (vēsturiskā, sociālā, emocionālā, tehniskā vai izstādes konteksta), skolēni attīstīs kritisko domāšanu, spēju argumentēt un veidot savu unikālo skatījumu uz mākslu. Praktiskajā daļā skolēni darbosies grupās, kur katra komanda pievērsīsies mākslas darba analīzei no nu jau konkrēta skatupunkta, lai saprastu, kā dažādi faktori veido laikmetīgās mākslas pieredzi un izpratni.

Nodarbības noslēgumā skolēni dosies aktuālajā izstādē, lai paši izvēlētos mākslas darbu un pielietotu apgūtās metodes tā interpretācijā. Šis process ne tikai paplašinās viņu izpratni par laikmetīgo mākslu, bet arī rosinās dziļāku interesi par vizuālās mākslas norisēm un radošo domāšanu.

Nodarbība notiek laikmetīgās mākslas telpā TUR mākslas mediatoru vadībā. Skolēniem būs pieejams arī mākslas darbu izpētes metodiskais materiāls, sniedzot atbalstu šajā nodarbībā, līdzās radīts izmantošanai arī turpmāk citās izstādēs.

DIZAINS

Izstāde “Modernisma un Art Deco plakāti Latvijā 20. gadsimta 20.–30. gados”

Piedāvā: Romana Sutas un Aleksandras Beļcovas muzejs

Norises laiks: Saskaņā ar darba laiku; klātienes norise

Kontaktinformācija: Izstādes kuratores, e-pasts: Natalja.Jevsejeva@lnmm.gov.lv;
tel. nr.: 67288800

Mērķauditorija: 9.–12. klase

Plašāk: <https://lnmm.gov.lv/romana-sutas-un-aleksandras-belcovas-muzejs/izstades/modernisma-unart-decoplakati-latvija-20-gadsimta-20-30-gados-548>

Pārskatot Latvijā starpkaru gados tapušo plakātu un reklāmu kopumu, aina šķiet raiba. Plakātus darināja gan atzīti mākslinieki, gan plašākai sabiedrībai nezināmi, tomēr izcili grafikas dizaineri, gan pilnīgi amatieri. Šeit tapuši mākslinieciski vērtīgi plakāti avangarda un tobrīd populārajā Art Deco stilistikā, kuri kā līdzīgi iekļaujas labāko pasaules paraugu kopainā.

Izstādē apskatāmi gan plakātu katalogi, gan vairāki darbu oriģināli, kuros reklamēti dažādi produkti, pakalpojumi, kā arī kultūras norises. Izstādē ietverti mākslas darbi no Latvijas Nacionālās bibliotēkas un Mākslas centra Zuzeum kolekcijas, kā arī materiāli – plakātos reklamēto produktu paraugi no Rīgas vēstures un kuģniecības muzeja krājuma, paredzot ekspozīcijas maiņu izstādes norises vidū.

MATERIĀLAIS UN NEMATERIĀLAIS KULTŪRAS MANTOJUMS

Olgas Ceļigorovas privātkolekcijas izstāde “Dzeguzīt, dzeguzīt, atdod meitām suseklīt!”

Piedāvā: Jaunmoku pils

Norises laiks: Saskaņā ar darba laiku līdz 31. martam; klātienes norise

Kontaktinformācija: Pils informācijas centrs, e-pasts: info@jaunmokupils.lv;

tel. nr.: 26187442

Mērķauditorija: 5.–12. klase

Plašāk: <https://jaunmokupils.lv/kemju-izstade/>

Jaunmoku pils Freimaņa zālē apskatāma izstāde, kas piedāvā iepazīties ar vairāk nekā simts gadu vecām ķemmēm no Rīgas frizieres un stilistes Olgas Ceļigorovas privātās kolekcijas.

Izstāde nosaukta pēc rindiņas no Latviešu tautas dziesmas: “Dzeguzīt, dzeguzīt, atdod meitām suseklīt!” un tā apmeklētājiem sniegs iespēju izprast ķemmes kā vēsturiska, estētiska un praktiska objektu vērtību. Kolekcijā ietvertas vairāk nekā 150 ķemmes, kas atspoguļo dažādu laikmetu, stilu un materiālu izvēli. Ķemmes, kas ir vairāk nekā simts gadu vecas, ir izgatavotas no sudraba, rotātas ar gravējumiem un iniciāļiem, roku izšuvumiem, apgleznotām virsmām un kaltētiem augiem, kā arī ceļojumu ķemmes ar nesalaužamiem spoguļiem. Kolekcijā ietvertas ķemmes ne tikai no koka, metāla un plastmasas, bet arī no trauklās pirmās plastmasas, kas var plaisāt, atgādinot par šo materiālu vēsturi.

Ekspozīcija “Gods kalpot Latvijai”

Piedāvā: Latvijas Kara muzejs

Norises laiks: Saskaņā ar darba laiku; klātienes norise

Kontaktinformācija: Muzeja informācijas centrs, e-pasts: pasts@karamuzejs.lv, tel. nr.:

28662648

Mērķauditorija: 5.–9., 10.–12. klase

Plašāk: <https://www.karamuzejs.lv/index.php/lkm/no-28-februara-kara-muzeja-skatama-jauna-ekspozicija-gods-kalpot-latvijai>

“Gods kalpot Latvijai” ir līdz šim lielākā patstāvīgā ekspozīcija par Latvijas Nacionālo bruņoto spēku (NBS) attīstību no to izveidošanas brīža līdz mūsdienām. Ekspozīcijas galvenie mērķi ir vairot lepnumu par mūsu valsts bruņotajiem spēkiem un veicināt izpratni par to attīstības ceļu kopš izveidošanas 1991. gadā.

Ekspozīcijas tapšanā liela loma bijusi Nacionālo bruņoto spēku un Aizsardzības ministrijas atbalstam – to ar saviem stāstiem papildinājuši esošie un atvaļinātie – komandieri, karavīri, zemessargi, misiju dalībnieki un jauniešauktie valsts aizsardzības dienesta kareivji.

CIRKS

Muzikāla cirka izrāde “Es nevaru ciest, ka viņi ēd tik skaļi”

Piedāvā: VSIA “Rīgas cirks” un Liepājas koncertzāle “Lielais Dzintars”

Norises laiks: 31. martā un 1. aprīlī Rīgas cirkā; klātienes norise

Kontaktinformācija: Cirka administrācija, e-pasts: cirks@cirks.lv, tel. nr.: 67213479

Mērķauditorija: 7.–12. klase

Plašāk: <https://cirks.lv/jaunumi/izrade-nevaru-ciest-ka-vini-ed-tik-skali/>

Izrāde vērs uzmanību uz to, kā pusaudži reflektē par apkārtējo pasauli. Sadzīvīskie sīkumi piepilda lielāko daļu mūsu ikdienas, bet pusaudžu vecumā ierastās un pazīstamās lietas nereti izraisa konfliktus ar apkārtējiem – par to, ka kāds pārāk skaļi ēd, velk drēbes kaitinošā krāsā vai tur pildspalvu citādāk kā mēs gribētu. It kā mulķīgi, bet katrs no mums ir bijis situācijā, kad šādi sīkumi izprovocē uz pārspīlētu rīcību vai domām.

Uzveduma dramaturģisko koncepciju veidojusi dramaturģe Ance Muižniece, bet scenogrāfiju un tērpus – scenogrāfe Pamela Butāne. Savukārt muzikālo programmu veido četri skaņdarbi, kurus radījuši komponisti – Kristis Auznieks, Platons Buravickis, Linda Leimane un Santa Ratniece. Četrās ainās tos uz skatuves izspēlē un atspoguļo pieci cirka mākslinieki un pieci mūziķi.

Caur mūziķu un cirka mākslinieku mijiedarbību uz skatuves tiks izspēlēts indivīdu attīstības ceļš līdz sevis un pasaules pieņemšanai.

Vizuālās žonglēšanas izrāde “Ouroboros”

Piedāvā: VSIA “Rīgas cirks”

Norises laiks: Pēc pieprasījuma; klātienes norise

Kontaktinformācija: Māra Pāvula, e-pasts: cirks@cirks.lv, tel. nr.: 29356684

Mērķauditorija: 1.–4., 5.–9., 10.–12. klase

Plašāk: <https://latvijasskolassoma.lv/norise/vizualas-zonglesanas-izrade-ouroboros/>

“Ouroboros” ir laikmetīgā cirka izrāde skolēniem, kas, apvienojot cirku, mūziku un dramaturģiju, stāsta par matemātiskām figūrām sasaistē ar pasaules vēstures attīstību. Izrādes māksliniecisko valodu veido vizuālās žonglēšanas un objektu manipulācijas tehnikas apvienojumā ar mūziku.

Izrāde tapusi ar Valsts Kultūrkapitāla fonda 2024. gada mērķprogrammas “Programmas “Latvijas skolas soma” satura radīšana” atbalstu.

MŪZIKA

Koncertlekcija “Autortiesības – intelektuālā īpašuma aizsardzība”

Piedāvā: Autorskola.lv

Norises laiks: Pēc pieprasījuma; klātienes norise

Kontaktinformācija: Liēna Edvardsa, e-pasts: Liena.Edvardsa@laipa.org, tel. nr.: 29993200

Mērķauditorija: 5.–9., 10.–12. klase

Plašāk: <https://latvijasskolassoma.lv/norise/koncertlekcija-autortiesibas-intelektuala-ipasuma-aizsardziba/>

Koncertlekcijas mērķis ir saistošā un praktiskā veidā veidot skolēnu izpratni par intelektuālā īpašuma nozīmi mūsdienu kultūras procesos – no mūzikas un mākslas līdz tehnoloģijām un dizainam.

Ieskatoties pazīstamu mākslinieku radošajā procesā un tā aizsardzībā, skolēni izpratīs nepieciešamību respektēt intelektuālā īpašuma tiesības gan no radošās personas, gan kultūras produktu lietotāja puses, kā arī to, kā intelektuālais īpašums palīdz stiprināt Latvijas kultūras identitāti un kļūst par daļu no kultūras vērtību ķēdes.

Skolēni ne tikai uzzinās, kā aizsargāt savu radošo darbu, bet arī izpratīs, kā viņu talants un radošie projekti var kļūt par nozīmīgu ieguldījumu Latvijas kultūrā un radošajās industrijās. Koncertlekcijā piedalās iniciatīvas “Autorskola” komanda un kāds no pazīstamiem Latvijas māksliniekiem, piemēram, Katrīna Dimanta, Kārlis Kazāks, Kārlis Auzāns u.c., kuri muzicēs un dalīsies ar savu pieredzi par radošo darbu veidošanu un to aizsardzību.

TEĀTRIS

Izrāde “Viss, kas nav saskatāms”

Piedāvā: Kvadrifrons

Norises laiks: Pēc pieprasījuma; klātienes norise

Kontaktinformācija: Anta Aizupe, e-pasts: skolassoma@kvadrifrons.lv, tel. nr.: 26499561

Mērķauditorija: 4.–6. klase

Plašāk: <https://www.kvadrifrons.lv/play/58>

Iestudējuma “Viss, kas nav saskatāms” pamatā ir zviedru rakstnieces Katarīnas fon Brēdovas grāmata ar tādu pašu nosaukumu. Tas ir spēcīgs stāsts par draudzību un izstumtību, par noslēpumiem un uzdrošināšanos būt pašam, bet galvenokārt – par mobingu skolā. Iedvesmojoties no minētās grāmatas, radošā komanda ir radījusi interaktīvu izrādi Latvijas skolēniem, kas mudina aizdomāties par cilvēcīgu attieksmi kolektīvā, savstarpēju cieņu un iecietību, kā arī mobīga nodarītajām traumām un iemesliem.

Sagatavots arī metodiskais materiāls pedagogiem, lai veicinātu sarunu ar skolēniem pēc izrādes noskatīšanās:

https://www.kvadrifrons.lv/uploads/VISS_KAS_NAV_SASKATAMS.pdf

Izrāde tapusi ar Valsts kultūrkapitālā fonda 2025. gada mērķprogrammas “Programmas “Latvijas skolas soma” satura radīšana” atbalstu.

Izrāde “Nacionālais kanāls”

Piedāvā: Latvijas Nacionālais teātris

Norises laiks: Pēc iepriekš izsludināta grafika; klātienes norise

Kontaktinformācija: Teātra administrācija, e-pasts: pardosana@teatris.lv, tel. nr.: 67006336 vai 67006337

Mērķauditorija: 10.–12. klase

Plašāk: <https://teatris.lv/izrade/nacionalais-kanals/>

Izrāde veidota pēc 1976. gada filmas “Network” scenārija, tās režisors Sidnijs Lumets (*Sidney Lumet*) un scenārija autors Padijs Čajefskis (*Paddy Chayefsky*).

Par visu pasaulē svarīgo ik vakaru mums stāstos un faktos pavēsta Nacionālā kanāla ziņu moderators-veterāns Hovards Bīls. Taču Hovarda reitingi nav tie spožākie, un kanāla vadība lemj viņu aizstāt ar gados jaunāku kolēģi. Neapmierināts ar šo lēmumu, Hovards skatītājiem paziņo, ka savā pēdējā pārraidē veiks pašnāvību tiešajā ēterā. Viņš kļūst par pēkšņu sensāciju, un sekotāju skaits strauji aug. Nacionālais kanāls saprot, ka izklaide ir ienesīgāka par ziņām un arī ziņas var būt izklaidējošas, ja vien pie stūres ir kāds “niknais vecis”, kurš runā tiešus vārdus. Kamēr reitingi ir augsti, viss taču ir kārtībā, vai ne?

KINO

Animācijas filma “Telmas ideālā dzimēnīte”

Piedāvā: Filmu studija “Rija”

Norises laiks: Latvijas kinoteātros un pēc pieprasījuma skolās pie filmu izplatītājiem no 21. marta; gan klātienē, gan digitāla norise

Kontaktinformācija: Aicinām sazināties ar katru piedāvātāju individuāli

Mērķauditorija: 1.–4. klase (bez vecuma ierobežojuma)

Plašāk: <https://www.rijafilms.lv/> un <https://www.facebook.com/rijafilms>

Aizsalušajā Ledus zemē katra pingvīna dzīvi vada perfekcijas standarti un tradīcijas – bet mazā pingvīnmeitene Telma tam pretojas. Viņa nav gatava Lielajam lēcienam, kas simbolizē pieaugšanu un kļūšanu par “perfektu pingvīnu.” Viņa ilgojas pēc īstas dzimšanas dienas.

Kad Telma saņem negaidītu vēstuli no draugiem Zaļajā Zemē, viņai sākas neaizmirstams piedzīvojums, lai dotos pretī saviem sapņiem. Brīdī, kad liksies, viss pa galam, līdzās būs draugi – lidojošs kaķis un viņa labākā draudzene pele.

Spēlfilma “Mūžīgi jauni”

Piedāvā: Filmu studija “White Picture”

Norises laiks: Latvijas kinoteātros un pēc pieprasījuma skolās pie filmu izplatītājiem; gan klātienē, gan digitāla norise

Kontaktinformācija: Aicinām sazināties ar katru piedāvātāju individuāli

Mērķauditorija: 12. klase (16+)

Plašāk: <https://linktr.ee/muzigijauni> un <https://www.nkc.gov.lv/lv/jaunums/marta-uz-ekraniem-nonaks-jauna-latvijas-spelfilma-muzigi-jauni>

“Filma sākas ar mūzikas festivālu – kamēr lielākā daļa draugu izklaidējas, divi no viņiem ir dzemdību namā. No rīta draugi saņem jaundzimušā bildi, un tad viņu galvās kaut kas noklikšķ, radot dažādus jautājumus. Vai mums tagad jābūt pieaugušākiem? Vai kaut kas ir mainījies? Lielai daļai divdesmitgadnieku ir ļoti grūti “kļūt par pieaugušajiem”. Viņiem sagādā grūtības it

kā pašsaprotami ikdienas realitātes aspekti, tas izpaužas visādos garīgajos traucējumos, atkarībās un citos neveselīgos mēģinājumos tikt ar šo ikdienu galā. Runāt par to abstrakti un virspusēji ir joprojām aktuāls *trends*, taču realitātē mēs turpinām cits no cita atsvešināties un nemākam komunicēt. Es filmu veidoju kā galvu reibinošu mozaīku, kurā ar krietnu devu pašironijas pētu savu paaudzi,” par filmu atklāj tas režisors Armands Zeičs.

Filmas stāsta centrā ir divdesmitgadnieku draugu grupa, kura joprojām nav atradusi savu vietu pasaulē. Ievai un Aleksam kļūstot par vecākiem, viņu tuvākie draugi pamazām savstarpēji atsvešinās, aizsākot ceļu pretī briedumam.

! Kultūrizglītības programmas “Latvijas skolas soma” komanda aicina pedagogus pirms filmas skatīšanās ar skolēniem pārrunāt filmas sižetā iekļautās tēmas, ņemot vērā to daudzšķautnību un sarežģītību. Izvēloties, kam rādīt šo filmu, ņemiet vērā, ka tajā ir alkohola un narkotiku lietošanas un seksa ainas.

* * *

Atgādnēs praktiskai lietošanai:

- Visplašākā informācija par programmā iekļautajām kultūras un mākslas norisēm atrodama [kultūras norišu piedāvājuma katalogā](#) programmas tīmekļvietnē.
- Mājaslapas katalogā var nebūt norādītas:
  - o visas valsts kultūras iestāžu (tas ir, valsts kapitālsabiedrību teātru, koncertiestāžu, muzeju u. c.) piedāvātās norises, taču tās ir iekļautas programmas saturā un atrodamas konkrēto institūciju mājaslapās.
  - o īslaicīgi notiekošās kultūras norises (izstādes, vienu vai dažas reizes notiekoši koncerti utt.), kuru apmeklēšana jāaskaņo, sazinoties ar programmas komandu.
- Pedagogi lemj par katras konkrētās norises atbilstību noteiktai vecumgrupai, līdzšinējai pieredzei un sasaisti ar mācību un audzināšanas darbu.
- Aktuālākās kultūras norises atrodamas ikmēneša izlasēs, kuru [arhīvs pieejams programmas tīmekļvietnē](#) un ir vērtīgs informācijas avots.
- [Tīmekļvietnes aktualitāšu sadaļā](#) atrodama informācija par aktuālām un īpaši izceļamām kultūras norisēm; tur atradīsiet arī skolēnu atsauksmes.
- Pašas jaunākās ziņas, foto un videomateriāli atrodami programmas “Latvijas skolas soma” sociālo mediju kontos:
“Facebook” <https://www.facebook.com/latvijasskolassoma>,
“Instagram” <https://www.instagram.com/latvijasskolassoma/> un
“X” https://x.com/LV_skolas_soma, kā arī
programmas “YouTube” kanālā <https://www.youtube.com/@latvijasskolassoma>.
Sociālajos medijos aicinām pievienot savu vērtējumu komentāru sadaļās vai dalīties ar kādu no ierakstiem un savu pieredzi.

Par norisēm, kas nav atrodamas nevienā no šiem resursiem, jāpārlicinās, vai tās atbilst programmas mērķim, sazinoties ar programmas “Latvijas skolas soma” komandu, rakstot uz e-pastu: pasts@latvijasskolassoma.lv.

Programmas “YouTube” kanālā <https://www.youtube.com/@latvijasskolassoma> ievietoti arī iepriekšējo gadu semināros, konferencēs un forumos sniegtie pedagogu un kultūras nozares ekspertu pieredzes stāsti un lekcijas, t. sk. programmas atklāšanas koncerta ieraksts, kā arī citi audiovizuālie resursi un metodiskie materiāli.